

Indfødsretsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Forelæggelse af ansøgninger om dansk indfødsret ved naturalisation for Folketingets Indfødsretsudvalg, hvor ansøgeren kan dokumentere danskkundskaber uden direkte at opfylde kravene til de prøver, der er angivet i aftalens § 24, stk. 1, jf. bilag 3.a, eller § 24, stk. 2, jf. bilag 3.b.

1. Indledning og baggrund

Folketingets Indfødsretsudvalg har den 2. november 2017 anmodet Udlændinge- og Integrationsministeriet om at oversende et notat til udvalget med en redegørelse for ministeriets praksis vedrørende forelæggelse af ansøgninger om dansk indfødsret ved naturalisation for udvalget med henblik på udvalgets stillingtagen til, om ansøgerens samlede uddannelse eller erhvervs erfaring kan anses som tilstrækkelig dokumentation for danskkundskaber. Notatet indeholder en redegørelse for denne praksis.

Notatet vil supplerende indeholde en redegørelse for ministeriets praksis vedrørende forelæggelse af ansøgninger med henblik på udvalgets stillingtagen til, om den undervisning i dansk, som ansøgeren har gennemført, kan anses som tilstrækkelig dokumentation for den pågældendes danskkundskaber.

Alle sager vedrører således spørgsmål om ansøgerens dokumentation for danskkundskaber uden direkte at opfylde cirkulæreskrivelsens krav hertil.

Nedenfor gennemgås under pkt. 2 de generelle retningslinjer i cirkulæreskrivelse nr. 9779 af 14. september 2018 om naturalisation vedrørende kravet om danskkundskaber og muligheden for forelæggelse af disse sager for Folketingets Indfødsretsudvalg. Under pkt. 3 redegøres der for den omtalte praksis, hvorefter visse ansøgninger forelægges for udvalget på baggrund af den undervisning i dansk, ansøgeren har gennemført, eller ansøgerens samlede uddannelse eller erhvervs erfaring. Pkt. 4 indeholder en opsummering af praksis samt nogle afsluttende bemærkninger.

2. Retningslinjerne vedrørende kravet om dokumentation for danskkundskaber

Det er efter cirkulæreskrivelse nr. 9779 af 14. september 2018 om naturalisation en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansø-

31. oktober 2018

Indfødsret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2018 - 2742
Akt-id 521397

geren dokumenterer danskundskaber ved bevis for at have bestået danskuddannelsernes Prøve i Dansk 3 eller en af de i bilag 3.a angivne prøver, jf. § 24, stk. 1.

For ansøgere, som opfylder selvforsørgelseskravet, jf. § 23, og som i forbindelse med fremsættelse af et lovforslag om indfødsrets meddelelse i de seneste 9 år ikke har modtaget ydelser efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven i en periode på sammenlagt mere end 6 måneder, er det en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren dokumenterer danskundskaber ved bevis for at have bestået danskuddannelsernes Prøve i Dansk 2 eller en af de i bilag 3.b angivne prøver, jf. cirkulæreskrivelsens § 24, stk. 2. Disse ansøgere er således omfattet af et lempeligere krav for så vidt angår kravet om dokumentation for danskundskaber.

Det bemærkes, at reglerne om danskundskaber og de tilhørende bilag 3.a og 3.b er videreført i cirkulæreskrivelse nr. 9779 af 14. september 2018 om naturalisation fra tidligere cirkulæreskrivelser. Der er foretaget visse justeringer i bilagene, der dog ikke har relevans i forhold til praksissen beskrevet i dette notat.

Der kan efter cirkulæreskrivelsens § 24, stk. 4 og 5 (ganske særlige forhold i forbindelse med en langvarig funktionsnedsættelse), og efter § 25, stk. 1 (særlige forhold uden for tilfælde omfattet af § 24, stk. 4 og 5), ske forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på, om der kan meddeles dispensation fra kravet om dokumentation for danskundskaber.

Praksis for forelæggelse på grund af en langvarig funktionsnedsættelse vil ikke blive gennemgået i dette notat.

Endvidere vil en ansøgning, jf. cirkulæreskrivelsens § 25, stk. 1, hvor særlige forhold taler herfor, kunne forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på udvalgets stillingtagen til, om ansøgeren vil kunne meddeles dispensation fra kravet om dokumentation for danskundskaber. Det fremgår af noten til § 25, stk. 1 (note 8 til cirkulæreskrivelsen), at en ansøgning eksempelvis vil kunne forelægges i tilfælde, hvor ansøgeren kan dokumentere danskundskaber uden direkte at opfylde kravene til de prøver, der er angivet i aftalens § 24, stk. 1, jf. bilag 3.a, eller § 24, stk. 2, jf. bilag 3.b. En forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg er ikke ensbetydende med, at ansøgeren meddeles dispensation, jf. cirkulæreskrivelsens § 25, stk. 2.

Det bemærkes, at de gældende retningslinjer for forelæggelse af sager vedrørende kravet om dokumentation for danskundskaber i vidt omfang er en videreførelse af de hidtidigt gældende retningslinjer i tidligere cirkulæreskrivelser. Cirkulæreskrivelse nr. 9779 af 14. september 2018 indeholder dog en skærpelse af betingelserne for at få sin ansøgning forelagt for Folketingets Indfødsretsudvalg med henvisning til en langvarig funktionsnedsættelse, jf. § 24.

3. Praksis for forelæggelse af sager for Folketingets Indfødsretsudvalg vedrørende kravet om dokumentation for danskundskaber

Udlændinge- og Integrationsministeriet har til brug for udarbejdelsen af dette notat gennemgået kontorets forelagte sager i perioden august 2014 til august 2018. Sagerne er vurderet og forelagt efter cirkulæreskrivelse nr. 9253 af 6. juni 2013 og cirkulæreskrivelse nr. 10873 af 13. oktober 2015 om naturalisation.

Der har i perioden været forelagt ca. 250 sager vedrørende dispensation fra kravet om dokumentation for danskundskaber på baggrund af den undervisning i dansk, ansøgeren har gennemført, på baggrund af ansøgerens samlede uddannelse eller på baggrund af ansøgerens samlede erhvervserfaring. I stort set alle sager har udvalget givet dispensation.

3.1. Forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på stillingtagen til, om den undervisning i dansk, som ansøgeren har gennemført, kan anses som tilstrækkelig dokumentation for den pågældendes danskundskaber.

Det følger af pkt. 5 i bilag 3.a og 3.b til cirkulæreskrivelse nr. 10873 af 13. oktober 2015 om naturalisation, at fornøden dokumentation for danskundskaber ud over Prøve i Dansk 3 henholdsvis Prøve i Dansk 2 bl.a. kan være et prøvebevis for bestået enkeltfag i dansk eller dansk som andetsprog med aflagt prøve i mindst en danskdisciplin på et af niveauerne G-A og med et gennemsnit af prøvekarakter og eventuelle standpunktskarakterer på mindst 6 (efter 13-skalaen) eller 02 (efter 7-trins-skalaen). Det bemærkes i den forbindelse, at niveauernes placering går fra Folkeskolens afgangsprøve (niveau G) til højeste gymnasiale niveau (niveau A).¹ Det fremgår videre af pkt. 5, at prøvebeviset f.eks. kan være fra en af følgende uddannelser: stx, hf, hhx, htx, eux, eud eller avu. Det bemærkes, at der ikke er tale om en udtømmende opregning af uddannelser. En tilsvarende bestemmelse findes i cirkulæreskrivelse nr. 9253 af 6. juni 2013.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har fast praksis for at forelægge sager, hvor ansøgeren under sin uddannelse har modtaget undervisning i dansk på niveau G-A, men hvor ansøgeren ikke har aflagt prøve i faget og således ikke efter bestemmelsens ordlyd opfylder pkt. 5 i bilag 3.a og 3.b. Ministeriet har ved forelæggelsen af disse sager lagt vægt på, at der kan være tilfælde, hvor faget dansk ikke er udtrukket til eksamen, eller hvor ansøgeren af andre årsager ikke har deltaget i en eksamen, og ansøger derfor alene har en standpunktskarakter.

Det bemærkes, at pkt. 5 i bilag 3.a og 3.b i cirkulæreskrivelse nr. 10873 af 13. oktober 2015 om naturalisation er videreført med sproglige tilpasninger i de gældende retningslinjer, jf. cirkulæreskrivelse nr. 9779 af 14. september 2018.

¹ <https://www.ug.dk/efteruddannelse/niveau-i-almene-fag>

3.2. Forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på stillingtagen til, om ansøgers samlede uddannelse kan anses som tilstrækkelig dokumentation for dansk kundskaber

Udlændinge- og Integrationsministeriet har med hjemmel i cirkulæreskrivelsens § 25, stk. 1, praksis for at forelægge ansøgninger for Folketingets Indfødsretsudvalg, hvis der ikke er tvivl om, at ansøgerens samlede uddannelsesforløb kan anses som tilstrækkelig dokumentation for ansøgerens dansk kundskaber.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har fast praksis for at forelægge ansøgninger, hvor ansøgeren ikke opfylder kravet om dokumentation for dansk kundskaber i retningslinjernes § 24, stk. 1 og 2, eller bilag 3.a eller 3.b, men hvor ansøgeren har indsendt et svendebrev eller uddannelsesbevis og eventuel yderligere dokumentation for et forudgående skoleforløb taget på dansk. Ministeriet har således bl.a. forelagt ansøgninger fra ansøgere, der er uddannet murere, tømrere, tandklinikassistenter, møbelpolstrere, mekanikere og salgsassistenter.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har endvidere forelagt sager, der efter ministeriets opfattelse har været sammenlignelige med ovenstående praksis. Ministeriet har således f.eks. forelagt sager, hvor ansøgerne havde gennemført uddannelsen som pædagogisk assistent og sager, hvor ansøgeren i Danmark har gennemført en privat uddannelse som frisør.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har endvidere forelagt flere sager vedrørende social- og sundhedshjælpere samt social- og sundhedsassistenter, hvor ansøgeren har gennemført uddannelsen på et tidspunkt, hvor faget dansk ikke var en del af uddannelsen, eller hvor ansøgeren har fået godskrevet faget dansk. Der henvises i den forbindelse til pkt. 17 i bilag 3.a og 3.b til cirkulæreskrivelse nr. 10873 af 13. oktober 2015 om naturalisation samt pkt. 17 i bilag 3 til cirkulæreskrivelse nr. 9253 af 6. juni 2013, hvorefter social- og sundhedshjælperuddannelsen, den pædagogiske grunduddannelse (pgu) eller social- og sundhedsassistentuddannelsen bestået med et gennemsnit af standpunkts- eller prøvekarakterer i dansk på mindst 6 (efter 13-skalaen) eller 02 (efter 7-trins-skalaen) anses for fornøden dokumentation for en ansøgers dansk kundskaber.

Det bemærkes, at pkt. 17 i bilag 3.a og 3.b er videreført uden ændringer som pkt. 16 i bilag 3.a og 3.b i de gældende retningslinjer, jf. cirkulæreskrivelse nr. 9779 af 14. september 2018.

Herudover har Udlændinge- og Integrationsministeriet også forelagt andre sager på baggrund af ansøgerens uddannelsesmæssige baggrund, hvor ministeriet har vurderet, at ansøgerens dokumentation har lignet de prøver, der fremgår af cirkulæreskrivelsen, men uden direkte at opfylde kravene hertil. Ministeriet har f.eks. forelagt sager, hvor ansøgeren har gået på Rudolph Steiner-skolen, som er eksamens- og karakterfri, og ansøgeren i stedet har afsluttet undervisningen med et sammenfattende vidnesbyrd.

Ministeriet har endvidere forelagt sager, hvor ansøgeren har dokumentation for uddannelsesforløb, som udgør delforløb af en videregående uddannelse omfattet af pkt. 9 i bilag 3.a og 3.b i cirkulæreskrivelse nr. 10873 af 13. oktober 2015 om naturalisation, men som i sig selv har status som en færdig uddannelse. Ministeriet har bl.a. forelagt sager, hvor ansøgeren som dokumentation for danskkundskaber har indsendt bevis for en merkonomuddannelse. Bevis for visse videregående uddannelser kan også efter cirkulæreskrivelse nr. 9253 af 6. juni 2013 udgøre dokumentation for ansøgers danskkundskaber.

Det bemærkes, at pkt. 9 i bilag 3.a og 3.b er videreført uden ændringer som pkt. 8 i bilag 3.a og 3.b i de gældende retningslinjer, jf. cirkulæreskrivelse nr. 9779 af 14. september 2018.

3.3. Forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på stillingtagen til, om ansøgers samlede erhvervs erfaring kan anses som tilstrækkelig dokumentation for danskkundskaber

Udlændinge- og Integrationsministeriet har med hjemmel i cirkulæreskrivelsens § 25, stk. 1, praksis for at forelægge ansøgninger for Folketingets Indfødsretsudvalg, hvis der ikke er tvivl om, at ansøgerens samlede erhvervs erfaring kan anses som tilstrækkelig dokumentation for ansøgerens danskkundskaber.

Udlændinge- og Integrationsministeriet forelægger visse sager vedrørende kravet om dokumentation for danskkundskaber på baggrund af ansøgerens erhvervs erfaring. Dette kan både være i kombination med ansøgerens samlede uddannelse eller alene på baggrund af erhvervs erfaringen.

Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke er praksis for at forelægge sager alene på baggrund af ansøgerens erhvervs erfaring, medmindre erhvervs erfaringen må antages at forudsætte et særligt indgående kendskab til det danske sprog. Det indebærer omvendt, at der efter Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering ikke er grundlag for at forelægge sager alene ud fra, at en ansøger har arbejdet mange år i Danmark, selvom arbejdet er foregået på dansk.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har praksis for at forelægge sager om læger, som er uddannet i udlandet, og som i Danmark har fået udstedt autorisation og tilladelse til selvstændigt virke som læge, og som i de fleste tilfælde har uddannet sig til speciallæge i Danmark eller været under uddannelse hertil, samt sygeplejersker der er uddannet i udlandet, og som er blevet meddelt autorisation som sygeplejerske i Danmark og efterfølgende har arbejdet som sygeplejerske.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har endvidere praksis for at forelægge forskellige typer af undervisere, når disse har undervist i faget dansk eller på dansk, herunder også undervisere der har undervist i fremmedsprog, hvor det har været en forudsætning, at underviseren har danskkundskaber på et vist niveau. Der har bl.a. været forelagt sager om folkeskolelærere, gymnasielærere, universitetsundervisere, undervisere på sprogcentre og højskoler.

Herudover har Udlændinge- og Integrationsministeriet praksis for at forelægge tolke, der tolker til og fra dansk. I flere af sagerne har ansøgeren også haft noget bagvedliggende uddannelse, men det afgørende for ministeriets vurdering af grundlaget for forelæggelsen har været varetagelsen af tolkeopgaver.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har endvidere forelagt ansøgere med erhvervs erfaring fra andre faggrupper, men hvor det også har været en forudsætning, at de har haft dansk kundskaber på et vist niveau. Ministeriet har f.eks. forelagt en jordemoder og en præst.

4. Opsummering og afsluttende bemærkninger

Når Udlændinge- og Integrationsministeriet i de enkelte sager vurderer, om sagen kan forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg efter cirkulæreskrivelsens § 25, stk. 1, undersøges det, om der tidligere er blevet forelagt noget tilsvarende den af ansøger fremsendte dokumentation for samlede uddannelsesforløb eller erhvervs erfaring, eller om det fremsendte ligger op ad noget, der tidligere har været forelagt. Det indgår endvidere i vurderingen, hvorvidt der i de tidligere forelagte sager er blevet givet dispensation eller ej.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har på nuværende tidspunkt praksis for at forelægge sager for Folketingets Indfødsretsudvalg i tilfælde, hvor ansøgeren kan dokumentere dansk kundskaber uden direkte at opfylde kravene til de prøver, der er angivet i aftalens § 24, stk. 1, jf. bilag 3.a, eller § 24, stk. 2, jf. bilag 3.b inden for tre hovedkategorier. Det er, som gennemgået ovenfor, sager, hvor ansøgeren under sin uddannelse har modtaget undervisning i dansk på niveau G-A, men hvor ansøgeren ikke har aflagt prøve i faget, sager om, hvorvidt ansøgerens samlede uddannelsesforløb kan anses som tilstrækkelig dokumentation for ansøgerens dansk kundskaber, samt sager om, hvorvidt ansøgerens samlede erhvervs erfaring kan anses som tilstrækkelig dokumentation for ansøgerens dansk kundskaber.

Herudover vil der også være sager, hvor helt konkrete omstændigheder gør, at Udlændinge- og Integrationsministeriet vurderer, at en sag bør forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg eller sager, hvor der er tale om en kombination af de momenter, der er fremhævet under pkt. 3, f.eks. en ansøger, der arbejder som tolk, men også har en uddannelsesmæssige baggrund i relation hertil.

Afslutningsvis bemærkes, at Indfødsretsudvalget endvidere altid har mulighed for at anmode om at få forelagt konkrete sager eller sagskategorier, ligesom udvalget kan tilkendegive, såfremt der er sagskategorier, som udvalget generelt ønsker optaget direkte på et lovforslag om indfødsrets meddelelse uden forelæggelse for udvalget. Det er dog vigtigt, at udvalget i forbindelse med en sådan generel tilkendegivelse tydeligt angiver, efter hvilke kriterier en sag kan optages uden forelæggelse.

Inger Støjberg

/

Louise Hauberg Wilhelmsen